

Josef
Moník



Prostitutky

PROSTOR



Josef Moník



Prostitutky



Prostor Praha 2013

© Josef Moník, 2013
© PROSTOR, 2013
Illustrations © František Štorm, 2013

ISBN 978-80-7260-285-8

Dohazovač

Miša následovala sestru do Prahy na konci osmdesátých let. Pro obě dívky to bylo vyhnanství. Nezbedy z přízně Joži Uprky v domovské obci zvlčily, dehonestovaly folklorní jízdy králů v minisukních s řetězy a punkovými účesy, kouřily závadnou zeleninu. Intoxikované, na těhotných kobylách uzmutých v družstevním paddocku, rozrazily krojovaný dav před kostelem. Dříve by je možná zavřeli, ale teď se báli, jestli to není perestrojka. Od čeho máme demokratický centralismus, řekli si potouchlí tajemníci a doporučili jednu po druhé na Akademii umění. Dostali je tak postrkem do hlavního města.

Pravnučky rapsoda nešlo na školu nevzít, nemusely ani vstupovat do Komsomolu. Růžena studovala malbu, Michaela si zapsala dějiny umění. V metropoli pak měly pověst talentovaných kurtizán, které se nedají omráčit muži ani velkoměstem. Prosluly kritickým úsudkem a hromadou milenců na koleji, kde žily v nepředstavitelném nepořádku vypitých lahví, popelníků, lógru, rozvěšených punčoch a skript založených podprsenkou, zatímco správná lyceistka střeží a uchovává v knize veršů bezkrevnou protěž s panenstvím pro termínované zúročení.

Ne tak pyšné dcery zrozené pod baldachýnem Mojžírovců. Kněžny nesoucí nezemský půvab a bílou nedbalost do minovaly příšeří galerií a tmavých klubů končící normalizace, nad houfem zdánlivě cudnějších lidušek, které sem táhly vyslechnout nějaké postmoderní evangelium z vytahaných svetrů. Tyhle dívky ještě neznaly svou cenu a dávaly se zdarma; jedna z nezamýšlených předností socialismu. Věděly ovšem, že směnná hodnota mravnosti je nulová. To považují za výhodu předlistopadové scény spolu s dosud nerozvinutým ponětím o ztrátě imunity, které se drželo za moudře zataženou Železnou oponou či se omezovalo na homosexuální diasporu.

Ze školy je nakonec vyhodili, což později úspěšně pro-

dávaly jako politickou represi. Pózovaly do převratu co modelky pro dámské časopisy (*Vlasta*), posléze pro pánské (*Hustler*). Dostudovaly po listopadu. Z Růženy se stala renomovaná malířka – natírala sovětské tanky na růžovo už za totality, když to ještě vyžadovalo odvahu – a nyní šly její práce na odbyt. Míša byla uznávaná kritička a lyrička (*Valašské inferno*, *Prerušené těhotenství* – dychtivé sbírky panenské víry, optimismu a nezkaleného štěstí, shodovala se kritika). Umělkyně potřebuje inspiraci, říkala básnířka. Už z podstaty musí střídat milence, hrát se a nastavovat plošky ve světle žhavých pohledů jako drahokam osvětlený z různých stran. Hezky řečeno. Byl jsem jedním z osvětlovačů. A nějaký čas tragéd nad propadlístěm.

Potkali jsme se na výstavě zapomenutých abiturientů uměleckoprůmyslové školy z Jilemnice, mezi něž patřila má matka, tkadlena tapisérií. Míša se tu vyskytla v počestném poslání, měla napsat sloupek do novin. Nebyla v trvalém pracovním, tím méně citovém poměru, ale nemohla si stěžovat na nedostatek nápadníků ani externích zadání pro týdenní rubriky. V analýze pronikavá, nikoli zlá nebo šířavá. To si šetřila pro své oběti ze světa nespoutaných citů. Sama mohla být předmětem recenze, neboť působila jako barevný exponát, její ztepilost a vkus byly nepřekonatelné. Neváhala si vzít mezi ty důchodce rozervané džíny, opnutý zlatý top s flitry a punkové boty z tančírny nasáklé extází a pervitinem, ověšená amulety, cvočky a sklíčky. To už jí nebylo sedmnáct, spíš pětadvacet.

Zaujal jsem ji tím, že jsem v plexisklové podrážce s růžovými poupaty diskotékových platform rozeznal lyrický rukopis Christiana Louboutina. Ženy přece chodí do společnosti právě proto, aby jim tohle někdo řekl. Mám své kvality, jsem hezký chlap a vyznám se v botách. Upřímně na mě zírala. V Praze není moc lidí, kteří poznají modely vroucného obuvníka. Svedla mě pak sice z kaprice, ale svým způsobem za odměnu. Nebylo to těžké, zažil jsem ohluchlý stav beztlíže, uhranul mě pohled do propasti neodvratných rozkoší, majetnické oči karibské zeleně; zápla-

va rudých vlasů, kočičí lícničnosti, projatý chytrý nos, pihy v nevinné tváři nad nestoudně zvlněnými rty, ingoty bělostného chrupu. Rozumí se, že když pila červené víno, bylo vidět, jak stéká do krku skrze průsvitnou pleť. Přitom jsem věděl, že zlomila nesčetná srdce, že od těch fraktur odchází se smíchem, že není radno si s ní začínat.

Leč v srdečních záležitostech nenajdete terapeuta. Repektive nedbáte jeho rad. Kolik hlupáků už oblehlo Tróju – my Bubenečští bychom mohli vyprávět. Kolik nepozorných čtenářů následovalo s melancholickou přesností tragický osud Shakespeara hrdiny. Jsem od převratu na volné noze, toho času slaměný vdovec. Neměl jsem sílu držet se na uzdě.

Básnířka vlastnila plstěnou garsonku, z níž vycházela jako pávice ze zvukotěsných kulis. Tam si mě vodila na niti. Na pohled to nebyl budoár hříchu, ale propadl jsem výkřikům nezvladatelné žádostivosti. V ledniče nebylo nic než kanabinoidní plevel, vodka a rajská šťáva. Musela mě uhranout. Musel jsem spolupracovat. Jako bych o sobě nevěděl. Míša nebyla sexuální hysterka, spíš vyzrálá nymfoman-ka hlídaných extází. Nastalo neřestné období na kolotoči pití a psychotropního sexu v přízračném území strohého šera a vášně. Neznal jsem ráno ni večer, závěsy zatažené po celý den. Elektrizován každým dotekem, byl jsem prosebný schizofrenik, který se rozpadá do hladových tužeb, hořečných kumulů vyčerpaných stavů, spaloval se a vrávorál po Praze, zatímco manželka, světice na mateřské dovolené, zůstávala se dvěma dětmi u tchyně v Chocni.

Detaily splynutí nebudu ventilovat, bolí mě na prsou. Mám utkvělý pocit, že jsem v těch týdnech ztratil zrak, šel jako ti veselí slepci do příkopu. Hříchem zpitý, neslyšel jsem, nedokázal vymezit hranice závratí. Bavilo ji to se mnou a v okamžiku, kdy jsem jí přivykl jako opiátu, prohodila nečekaně, zatímco si pilovala nehty, že chci-li si ji udržet, měl bych si ji vzít. Že by tu byli i jiní zájemci. To mně vyrazilo dech. Taková vášeň, a taková nízkost? Tahle nezkrotná hetéra? Čekal bych spíš, že mi dá kvinde. Nebo

Já jí, někdy na konci světelných let, v černé díře všech galaxií, až se mi vrátí žena. Ale nečekal bych, že se chce vdávat. A už vůbec ne za mě, za nemajetného ženatého. Stal se ze mne v těch nemyslicích týdnech erotický robot, otupělý, ne však natolik, abych nevěděl, že se k ní nehodím. Myslel bych, že jízda na tygru je sezonní cirkus. Vždyť jaká já jsem pro ni partie? Omylný návrhář, kostymér vyhořelé scény Pauperizovaný živnostník, osoba výdělečně téměř nečinná, krejčí, co nesnáší Vietnamce. Tepláky, tílko, lahvové pivo. Choceň. Česká Třebová. Nevadilo by, že jsem o nějaký rok starší, ale už jen ty alimenty, které bych platil. A za pár měsíců abych hledal diskrétní chirurgii, kde by mi amputovali parohy. Možná jsem se mýlil, možná ve mně viděla výhybku k věrnému srdci a stárnutí, rozvod jako důkaz lásky, možná že četla Vlastu Javořickou nebo Galinu Obrowskou.

Náruživost, kvůli níž bych eventuálně vraždil, zruinoval se nebo jinak znemožnil, měla záklopku. Nerozvedl bych se. Ač mizerný křesťan, nejsem bezbožný satyr. Ženil jsem se v kostele. Najednou mi ten slib došel a přišel vhod. Navíc zasáhla ruka zvenčí. Růžena dostala místo hostující umělkyně na škole výtvarných řemesel v Brémách. K tomu byt a nevelkou apanáž. Mladší sestru vzala s sebou a tam v přístavu Míšu vdávání přešlo. Nebo vyhlížela jiné. Vládla němčinou, psala i sloupky a recenze o výstavách v Dolním Sasku. Ale ne tak často. Později mi prozradila, že neváhala sedat v červené Helenenstraße za výlohou, v obležení achájců, osmanských gastarbeiterů a vůní kebabu, když zrovna neměla na cigarety. Intelektuálka pochopitelně není kmenová děvka, intelektuálka se osprchuje a je jako znovuzrozená. V saponátech má jasno. Prodává tělo, nikoli ducha. Poezii ovšem přestala psát úplně.

Ocenil jsem čestný rozchod z vyšší moci, nebyl jsem odstaven konkrétním sokem, nicméně z hluboké závratí jsem se hned tak nevypotácel. Nějakou dobu to trvalo. Peripetie v jádru chemického procesu jsou nasáklé etylalkoholem, popis jednoho zápasu nečitelný. Hlavně že se voda zavřela,

vzplanutí odeznělo. Rodina se vrátila do Prahy. Hluk dětí unavuje a povznáší. Jsem zase táta jako z Bakalářů.

* * *

V pátek o vlahém listopadu jsem navštívil Pavla Žížku, spolužáka ze střední školy. Od jisté doby se na mne obracel ve věcech umění. To bylo, když koupil dva falešné Špály; naštěstí je prodal ještě většímu hlupákovi. Pavel je omezený a nestydí se za to. V hloubi duše je přesvědčený, že kultura se dělí na únětickou a televizní. Ne že by byl opravdu hloupý, je chytrý jinak, protřelý byznysman a chladný počtář. Vedl v Praze nadnárodní banku, sídlila na Vinohradech v bývalé mateřské školce s kohoutem na střeše, obchodoval s nemovitostmi a úvěrovým know-how. Obchodoval se vším možným, jenom v tom umění se nevyznal. A začal sponzorovat dobře zavlažované vernisáže s mezinárodní účastí, na které mě zval, neboť věděl o matce a jejích gobelínech, o tom, že patří do hroufky Jiřího Koláře, syn tedy bude pokrevní znalec. Dobře spočítané mecenášství uplatnil v ekvilibristice daňových přiznání a ještě se přitom ukázal jako duch nad hmotou. Pavel věděl, že když za bankéřem visí Joan Miró, pozná se spolehlivý finančník. Teď jenom aby nevisel hlavou dolů. Na to jsem mu byl dobrý. Očekával za svoje koňaky, že mu ve výstavní síni prozradím fundovaný názor, který pak trousil dál. Kouřil mé cigarety, protože jako sportovec si je nekupoval. Obchodník psycholog uměl zařídit, že já, žebrota, jsem se s ním cítil protektorsky.

Otevřel mi v bubenečském obytném komplexu. Na sobě měl modré kalhoty Henri Lloyd Cipher a žluté tričko Paul Shark (odtud žraločí úsměv) s intarzovaným hráčem póla na koni, na nohou jachtařské mokasíny Globex navy-beige. Měl silný chrup a rty, výbojnou bradu; totemové zvíře dravého kapitalismu.

„Dobrý den, monsieur Gauguin,“ pozdravil mě. (Knihy neucpaly obzor exekutiva, ale nedávno si přečetl Ušlechtilého divocha a rád mluvil o impresionismu.)

„Dobrý den, majore Gagarine,“ řekl jsem já. „Jak jdou kšefty?“

„Na hovno,“ řekl. „Tahle vláda je schopná nechat se těma socanama sestřelit. Podnikatelská populace emigruje a nechá to indickým ocelářům. A to tu mám tak bolestně vyběhané produkty. Jižní Korea investuje na severní Moravě, to je na hlavu. Půjdu se pást, nebo odletím na Bahamy.“

Jaképak Bahamy. V Bubenči postavil přepychový bytový komplex. V katastru Malých Přílep si vykolíkoval satelitní Klondike, za nímž se táhne krajina solárních panelů, kapličky elektrorozvodů, golfové hřiště. Přelétl jsem zrakem nábytek, obrazy na stěnách, které jsem mu pomáhal shánět; bezcitná ruka nouveau rich zatím nenapáchala újmu na estetickém vyznění.

„Ne, to sejčkuju. Protože žrát můžeš, mlaskat nesmíš. Ale do Německa se budu stěhovat. Jen jestli se mnou bude Michaela chtít,“ dodal.

No bodejť. Slouží německému kapitálu, je tedy nadnárodní, panevropský... Michaela? Jméno dámy mě zarazilo. „Kdo je Michaela?“ zeptal jsem se s povstalým tušením. Praha je malá a napadlo mě nesouvisle, že Werder Brémy vyhrál po letech bundesligu. Věděl jsem, že je rozvedený a že platí horrentní alimenty. Odstoupil ženě byt, auto, všeliké akcie. Dítě, dcera, se ale vyvedlo, platil jí školu – lyceum ve Švýcarsku.

„No, kvůli tomu jsem tě pozval. Sedni si a napij se něčeho.“ Usedl jsem do křesla v hale spojené s velkým obývacím pokojem.

„Nebudeš řídit, počítám,“ zeptal se Pavel se sklenicí v jedné a lahví Chivas Regal v druhé ruce. Byla to řečnická otázka, stejně mi nalil dřív, než jsem mu stačil odpovědět.

„Míša je bohyně,“ pronesl. „Takovou jsem nepoznal. Jednak je krásná, jednak je teoretická umění. Tu bych chtěl. To je žena mých snů. No ale jak víš, v umění se nevyznám, takže ji chci sbalit dřív, než na to přijde. Protože to bude určitě rychlejší, než abych se v tomhle směru dostatečně vzdělal. Seznámili jsme se přes její sestru malířku ve Fondu umění, moji Němci na její ateliér upustili něco svých zisků.

Drang nach Osten jde teď rafinovaně přes kulturní programy a sudetské hroby.“

Klíčící tušení ohledně dámy se měnilo v jistotu. „Ještě jsi s ní nic neměl?“

„Jako jestli jsem s ní spal? Ještě ne. Totiž *ještě*... to předpokládá jistou naději. Ale já se k ní neumím přiblížit. Bojím se, že mě má za primitiva, že ji něco takového vůbec nemůže napadnout. Ona je jiná. Mate mě, protože nechce peníze. Víš přece, že jsem se s holkama nikdy nežinýroval. Ale s ní nevím, jestli neřeknu nějakou blbost. Má teď přijít, chci tě s ní seznámit. Na chvíli se vytratím a ty s ní mezitím promluvíš v tom smyslu, že jsem časově vytížený člověk, finančník, ale estét se zlatým srdcem, prostě tyhle kecy. A nějak z ní dostaneš, jestli by o mě eventuálně – ale rychle – stála. Jestli mám nějakou naději. Protože můj čas je drahý. I když ji miluju, nehodlám s ním plýtvat.“ Pavel přelétl očima stolek se sklenicemi. „Ona ví, že o ni stojím, ale je to slušná holka, nemůžu na ni zhurta. Není to *business case*. Taky už nejsem nejmladší a jí je teprve osmadvacet, možná je to na ni brzo. Takže bych tě poprosil, abys ji odhadl, jestli u ní mám šanci, jestli by vůbec mohla být s člověkem jako já. Mám se přesunout do centrály v Essenu, to je povýšení, a tam se očekává od vedoucího pracovníka, že je solidní, ženatý a že oba manželé dovedou reprezentovat.“

S holkama se nikdy nežinýroval, to byla pravda. Měl jich během manželství i po něm spoustu, bohatý jako drak snídal co týden pannu. Alespoň tak to říkal. A najednou si neví rady. Najednou staromódní námluvy přes dohazovače. „Kolik že je jí roků?“ Vzpomněl jsem si, že „mé“ Michaela musí být přes třicet.

„Osmadvacet. Tedy, to říkala Růžena. Restituovaly na Moravě hektary vinic, ale to je prokleté dědictví, koule u nohy. Pozemky jsou zanedbané, budou je muset prodat pod cenou, protože hrabat se v hlíně – to by tam musely žít, to je živobytí na plný úvazek. Chci tím říct, že je tam určitá rodová tradice. Když jseš bohatý, začneš se bát, že tě

ženská chce kvůli penězům. Ale jak říkám, Míša na prachy kašle, to u ní obdivuju. Nezná úrokové sazby, a přitom je nepřímou ovlivní. Nejen že ji miluju, ale ženatý bankéř znamená zvýšený rating. Proto ji chci. A spěchá to. Do valné hromady. To bude advent. Hele, na rovinu, normálně z ní zkus vytáhnout, jestli by si mě vzala.“

„Jestli to má být na celý život, nesmíš to uspěchat,“ namítí jsem. „Odvez ji tam a ukaž těm oligarchům jako přítelkyni. Osmadvacet dneska není moc, kór u těchhle intelektuálků. Ženské se vdávají později, pokud vůbec. Stát manželství nepodporuje. Dneska se chtějí ženit jenom buzeranti.“

„To možná platí u nás. Ale vedení firmy je výrazně křesťanské, to jsou Němci. Míša umí bezvadně německy a oni chtějí ve správní radě okroužkovaného člena, žádného playboye. A žádnou kurvu nebo herečku. Dámu. Dow Jonesův index nezná menstruační křivku.“

Přelétl pohledem obrazy na zdi. „Dám ti tohle Ruisdela,“ ukázal na olejomalbu nad empírovou komodou. Naklonil se blíž a přečetl podpis. „Fan Rujsdála, nebo jak se to vyslovuje. Když mi ji sbalíš.“

Na obraze byl větrný mlýn u moře s pozadím kyprých mraků prozářených studeným sluncem. Pod ním na cestě několik venkovanů. Věděl jsem, že je to originál, zprostředkoval jsem koupi. V aukci by se vyšplhal na několik set tisíc. Zvedl jsem obočí. To bylo milé. Nenapadlo mě, že se služba dohazovače může takhle zhodnotit. Musím se ovšem prodat oběma stranám kontraktu. Vypil jsem whisky. Pavel dolil a připili jsme si v mlčenlivém srozumění.

Přišla Míša. Byla to ona. „Pojď dál,“ hlaholil u dveří Pavel. „Prosím tě, nezouvej se. Musím ti někoho představit.“ Musel mě představit.

Na sobě měla šmolkově modrý plášť, přes rameno kabelku Gucci. Na nohou perleťové vinyly Manolo Blahnik. Úrodu planoucích vlasů krotil kužel à la Tippi Hedren. Zápěstím na prsou tiskla stočený katalog, jak to vidáme u manekýnek na obálkách módních časopisů pózujících právě s takovým časopisem souběžně se zdviženým před-

loktím. Pavel jí odebral plášť a vyloupil se přílnavý pistáciový kostým na dokonale projmuté postavě, kožené knoflíčky ke krku. Připomínala učitelku na výchovném koncertu. Uhodil mě význam módy jako preludu, byla zralejší, ale nezestárla. Vpila se do mě očima, potom sklopila kající řasy a kradmo zavrtěla hlavou.

„Vy se možná neznáte,“ řekl Pavel. „Vít Janota, návrhář divadelních kostýmů, obuvník diletant (znal moji dílnu a ševcovský verpánek) – jeho maminka dělá ty hnědé gobelíny – a tohle je Míša Laudátová, básnířka, výtvarná kritička,“ ukázal na Míšu. „Divím se, že jste se ještě nepotkali.“ Podala mi ruku a naznačila úklon. „Moc mě těší.“ Také mě těšilo.

„Co si dáš, Míšo?“ zeptal se bankéř mlsně, jako by ji chtěl vyvlastnit. „My pijeme Chivas.“ Těkala bezradně očima a předvedla málem abstinenci paniku. „Snad trochu vína, bílého,“ hlesla jako zlekaný ptáček. „Ale nejdřív bych si zašla do koupelny, musím si opláchnout ruce.“ Položila katalog na skleněný stůl a odkráčela do koupelny. Vzpomněl jsem si, jak jsme spolu pili vodu ze sklenic od hořčice.

„Tak co jí říkáš?“ zeptal se Pavel, když zmizela. „Nádherná, co?“

Usrkl jsem whisky. „Není špatná. Máš vkus. To bych u tebe nečekal.“

„Vid', co jsem ti říkal? Tak hele, jak jsme si řekli. Mně přijdou za chvíli řemeslníci, půjdu ven. Promluv s ní nenuceně – teď má být ta vernisáž a chtěl bych tam s ní jít, tak na to můžeš zavést řeč, že půjdeš taky a že já jsem se plác přes kapsu, protože pronájem Špálovky stojí majlant, a podobně. No a hlavně vysonduj, jestli mě nemá za úplného idiota. Protože je-li tam jiskřička sympatie, což by měla, protože už byla svolná jít se mnou dvakrát do společnosti, tak já pak na tom začnu tvrdě pracovat; koupím jí perly. Ale to musím vědět, abych nešel do ztracené investice.“

Ubezpečil jsem Pavla, že tahle investice za to stojí, že dáma stojí za námahu, ale že ji holt musí obléhat déle. Že na ni majetek asi tolik nepůsobí, podívej se jenom, jak dokonale je oblečená.